Vastaaja	Kysymys 1: Onko mielestänne tarpeen jatkaa voimassa olevan väliaikaisen lain (290/2020) mukaisten kokouksen järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavien poikkeusten voimassaoloa?	Kysymys 2: Onko mielestänne tarpeen jatkaa poikkeusten voimassaoloa ehdotuksen mukaisesti 30.6.2021 asti? Jos vastaatte ei, ehdotuksenne muuksi ajankohdaksi?	Muut kommentit
Tradeka, Perttu Puro, CEO Osuuskunta Tradeka Tradeka-Yhtiöt Oy	Kyllä	Kyllä. Esitys on perusteltu mutta olisiko ensi kevättä silmällä pitäen paikallaan jatkaa lain voimassaoloa ”suoraan” 30.9.2021 saakka?	
Naisjärjestöjen keskusliitto, Terhi Heinilä, pääsihteeri	Kyllä	Kyllä. Naisjärjestöjen Keskusliitto puoltaa ehdotuksen mukaisesti väliaikaisen lain jatkamista 30.6.2021 asti.	
Perussuomalaiset rp, Simo Grönroos puoluesihteeri	Kyllä. Etäosallistumisen mahdollistavan väliaikaisen lain jatkaminen on hyvä varatoimi yhdistysdemokratian toteutumisen varmistamiseksi poikkeusoloissa.	Kyllä. Ajankohta kuulostaa sopivalta.	

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y., Vesa Malila varatuomari	Kyllä. MTK vastaa molempiin ministeriön kysymyksiin myönteisesti.	Kyllä. Väliaikaisen lain (290/2020) mukaisten kokouksen järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavien poikkeusten voimassaoloa on syytä jatkaa 30.6.2021 saakka.	Etäosallistumisen keinoin järjestetyt kokoukset ovat onnistuneet järjestöömme kuuluvissa yhdistyksissä erinomaisen hyvin. Yhdistysten kokouksissa on kuitenkin ollut jonkin verran epävarmuutta oikeasta menettelytavasta äänestystilanteisiin liittyen. Useimmilla yhdistyksillä ei ole käytettävissään etäyhteydellä toimivaa ja vaalisalaisuuden turvaavaa äänestysjärjestelmää. Kysymys hyväksyttävästä (henkilövaalin) äänestystavasta nousee esiin erityisesti silloin, kun yhdistyksen säännöissä on nimenomainen määräys suljetuin lipuin tapahtuvasta äänestyksestä. Toivon oikeusministeriön selventävän tilannetta ja tarvittaessa tiedottavan hyväksyttävistä menettelytavoista.
Valtiovarainministeriö, Antti Makkonen	Kyllä	Kyllä	Valtiovarainministeriön puolesta ehdotus on hyväksyttävissä sillä lisäyksellä, että myös hypoteekkiyhdistyksiä koskevat poikkeussäännökset sisällytetään poikkeusten piiriin, kuten erillisessä viestinvaihdossa asiaa on työstetty.
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, Patrik Metsätähti, lakimies	Kyllä	Kyllä	
Kansalaisareena, Elina Varjonen toiminnanjohtaja	Kyllä	Kyllä	
Kuntaliitto ry, Pirkka-Petri Lebedeff johtava lakimies	Kyllä. Kuntaliiton mukaan on tarpeen jatkaa kokousten järjestämistä ja kokouksen osallistumista helpottavien poikkeusten voimassaoloa.	Kyllä. Kuntaliiton mukaan on tarpeen jatkaa poikkeusten voimassaoloa ehdotuksen mukaisesti 30.6.2021 asti.	

Juha Viertola. oikeustieteen lisensiaatti	Kyllä. Väliaikainen laki on yhdistystoiminnassa osoittautunut tarpeelliseksi ja sen mahdollistamia poikkeuksia on käytetty.Mielestäni on tarpeen jatkaa väliaikaisen lain mahdollistamia poikkeuksia.	Kyllä. Ymmärtääkseni epidemian uhka ei ole poistumassa ja lain voimassaolon jatkaminen mahdollistaa yhteisöjen keväällä pidettävissä kokouksissa poikkeusten käytön. Lisäksi voimassaolon jatkaminen mahdollistaa yhdistyksissä kokouksiin osallistumista helpottavien sääntömuutosten valmistelua, käsittelyä ja päätöksentekoa. Voimassaolon jatkaminen ehdotuksen mukaisesti 30.6.2021 asti on perusteltua	Väliaikaisen lain jatkamista koskevan esitysluonnoksen mukaan yhdistyksen hallitus voi päättää, että kesäkuun 2021 loppuun mennessä järjestettävään yhdistyksen kokoukseen osallistumisen edellytyksenä on ilmoittautuminen yhdistyksen kokoukseen viimeistään tiettynä päivänä, joka voi olla aikaisintaan viikkoa ennen kokousta. Tällöin kokouskutsuaika lasketaan viimeisestä ilmoittautumispäivästä. Käytännössä osallistujamääriltään suuria kokouksia (esimerkiksi puoluekokoukset) järjestetään väliaikaisen lain perusteella terveyden suojelemiseksi siten, että osallistujat jaetaan joko kokouspaikalla eri tiloihin ja/tai kokoukseen osallistutaan tietoliikenneyhteyksien välityksellä ja teknisiä apuvälineitä käyttäen erikseen määritellyistä etäosallistumispaikoilta, jotka voivat sijaita eri kunnissa ja eri puolilla maata. Todennäköisesti myös henkilökohtaisilla teknisillä laitteilla (apuvälineillä) osallistuminen osallistujamääriltään suuriin kokouksiin voi lisääntyä, mutta tällöin riski tietoliikenneyhteyksien ja teknisten apuvälineiden häiriöistä kasvaa ja kokouksien sujuvuus ja päätöksentekokyky voi samalla heikentyä. Osallistujamääriltään suurien kokousten järjestelyiden toteuttamiseksi väliaikaisen lain mahdollistama ennakkoilmoittautumisaika (aikaisintaan viikkoa ennen kokousta) on käytännössä liian lyhyt. Jäsenmääriltään suurten järjestökokonaisuuksien kokousten (liittokokoukset ja puoluekokoukset) sääntöjen määräämä kokouskutsuaika voi olla useita kuukausia. Väliaikaisen lain voimassaoloaikana on tulkittu, että lain sallima ennakkoilmoittautumisvelvoite voidaan ilmoittaa kokouksen osallistumisen edellytyksenä kokouskutsun täydentämisenä ja tarkentamisena säännöissä määrättyä kokouskutsuaikaa lyhyemmässä ajassa. Tulkinnan mukaan tämä kuitenkin edellyttää, että jäsenille tulisi antaa riittävä aika varautua alkuperäisestä kokouskutsusta poikkeavaan ennakkoilmoittautumisvelvoiteen noudattamiseen ja jäseniä kohdellaan yhdenvertaisesti. Vastaava tulkinta koskee myös ”etäosallistumisen”

mahdollisuuden ilmoittamista. Esitän, että väliaikaisen lain mahdollistamaa ennakkoilmoittautumisaikaa pidennettäisiin kahteen viikkoon. Samalla esitän, että väliaikaisen lain määräys siitä, että kokouskutsuaika lasketaan viimeisestä ilmoittautumispäivästä, poistetaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö

TEM:llä ei ole HE-luonnoksen johdosta huomauttamista.

Directors' Institute Finland – Hallitusammattilaiset ry, Kirsi Komi Leena Linnainmaa Hallituksen puheenjohtaja Pääsihteeri	DIF kannattaa hallituksen esitysluonnoksen mukaista yhteisölakien muuttamista poikkeussääntöjen voimassaolon jatkamiseksi. Yhtiön ja osakkeenomistajien kannalta on keskeistä, että yhtiö voi valita järjestämistavan pandemiatilanteen mukaan käyttämättä poikkeusmenettelyyn, jos siihen ei ole tarvetta.	DIF kannattaa poikkeussääntöjen voimassaoloa 30.6.2021 asti. Poikkeussäännös ei estäisi yhtiöitä järjestämästä yhtiökokouksiin fyysisellä läsnäololla, mikäli pandemia on väistynyt kevääseen 2021 mennessä. Siten lakiehdotus tuo joustavuutta järjestelyihin, eikä toisaalta kriisin pitkittyessä kevään yli jouduta äkkinäisiin lainsäädäntötoimiin kevään yhtiökokouskautta silmällä pitäen, kun jatkosta säädetään jo nyt.
Vasemmistoliitto, Mikko Koikkalainen, puoluesihteeri	Kyllä. Lakimuutos on perusteltu ja tarpeellinen.	Kyllä. Tässä vaiheessa esitetyn lakimuutoksen ajankohta 30.6.2021 on sopiva ja perusteltu. Mikäli tarvetta jatkamiselle ilmenee kevään 2021 aikana, olisi tämä hyvä päättää ajoissa. Kuntavaaleista johtuen poliittisten järjestöjen on hyvä tietää ajoissa tällaiset järjestöhallintoa helpottavat muutokset.
Suomen Olympiakomitea, Petri Heikkinen Erityisasiantuntija	Kyllä. Lukuisat kyselyt asian tiimoilta ja vallitseva pandemiatilanne osoittavat että tarve lain jatkamiselle on perusteltu	Kyllä. Voimassaoloajan pidennys 30.6. 2021 asti on tässä vaiheessa riittävä

Finanssiala ry, Satu Wennberg , johtava lakimies lainsäädäntö	Kyllä	Kyllä. Finanssiala ry pitää tarpeellisena sitä, että voimassa olevan väliaikaisen lain (290/2020) mukaisten kokouksen järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavien poikkeusten voimassaoloa jatketaan 30.6.2021 asti.	Lisäksi kannatamme myös esitysluonnoksessa viitatun pysyvän lainsäädännön valmistelua edistämään osakkaiden oikeutta käyttää etäosallistumiskeinoja yhtiökokouksessa.
Suomen Keskusta r.p., Riikka Pirkkalainen Puoluesihteeri	Kyllä. Keskusta on hyödyntänyt väliaikaisen lain poikkeamismahdollisuuksia laajasti. Pidän poikkeusten voimassaolon jatkamista välttämättömän tarpeellisena.	Kyllä. Ehdotuksen mukainen jatko on perusteltu ja hyvä.	Toivon, että lainsäädännön jatkoa mietittäessä pohditaan, olisiko ennakkoilmoittautumiseen vaadittavaa ajanjaksoa mahdollista pidentää. Nykyisen lain ja ehdotuksen mukaan ennakkoilmoittautumista voidaan vaatia aikaisintaan viikkoa ennen kokouksen ajankohtaa. Erityisesti isojen kokousten kohdalla terveydelle turvallisten kokousjärjestelyiden käytänteiden hoitamiseksi viikon mittainen aika on varsin lyhyt.
STTK, Juska Kivioja, järjestöpäällikkö	Kyllä	Kyllä	
Vakuutuskassat ry, Anneli Kaartinen toiminnanjohtaja	Kyllä Nyt 30.9 asti voimassaoleva väliaikainen laki poikkeusjärjestelyistä on osoittautunut tarpeelliseksi ja mahdollistanut monen sairaus- sekä hautaus- ja eroavustuskassan kassan- ja edustajistojen kokousten järjestämisen. Erityisesti mahdollisuus kokousajankohtien siirtämiseen (koska ns. kevätkokoukset olisi ollut pidettävä huhtikuun loppuun mennessä) on ollut yleisesti käytössä ja myös	Kyllä. Mielestämme on tarpeen jatkaa voimassaolevaa väliaikaisen lain mukaista kokouksen järjestämistä ja kokoukseen osallistumisen helpottavien poikkeusten voimassaoloa. Ehdotettu ajankohta 30.6.2021 asti on tämän hetkisen arviomme mukaan riittävä varmistamaan tämän syksyn ja kevään 2021 kokoukset.	

	etäosallistumismahdollisuutta on hyvin hyödynnetty. Asiamiehen käytön osalta väliaikaisen lain mahdollisuuksia on ollut tarpeen käyttää hyvin vähäisesti.		
Verohallinto, Kari Aaltonen, johtava asiantuntija	Kyllä	Kyllä. Kokouksien pitämistä erityisjärjestelyin ja niihin osallistumisen helpottaminen 30.6.2021 saakka on kannatettavaa.	Verohallinnon näkemyksen mukaan on hyvä, että ehdotuksessa nimenomaan todetaan, että lakiin ei ehdoteta mahdollisuutta poiketa kokousten pitämisen määräajoista.
Säätiöt ja rahastot ry, Martin Löfman,lakimies	Kyllä	Kyllä	Katsomme että on tarpeellista jatkaa voimassa olevan väliaikaisen lain (290/2020) mukaisten kokouksen järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavien poikkeusten voimassaoloa, ehdotuksen mukaisesti 30.6.2021 asti.

Pörssisäätiö, Sari Lounasmeri, toimitusjohtaja, Suomen Osakesäästäjät, Timo Rothovius, hallituksen puheenjohtaja,	Ei. Emme pidä tarpeellisena jatkaa voimassa olevan väliaikaisen lain mukaisten poikkeusten voimassaoloa esitetyllä tavalla.	Kyllä. Esitämme poikkeusjärjestelyn voimassaolon pidentämistä vain tämän vuoden loppuun, 31.12.2020 saakka ja erityisesti pörssiyhtiöiden yhtiökokousten osalta asian syvällisempää valmistelua kevättä varten. Emme vastusta esitettyä pidennystä 30.6.2021 saakka muiden organisaatioiden osalta, mikäli sitä pidetään tarpeellisena.	Pörssisäätiön ja Osakesäästäjien sijoittajabarometreissa ja yksityissijoittajatilaisuuksissa saadun palautteen perusteella moni pörssiyhtiön osakkeenomistaja on jo pidempään toivonut mahdollisuutta osallistua yhtiökokokseen reaaliaikaisesti etänä. Pelkäämme, että mikäli nyt ei oteta askelta oikeaan suuntaan, eivät yhtiökokouskäytännöt kehity. Toiveenamme on, että jokaisella osakkeenomistajalla olisi mahdollisuus osallistua yhtiökokoukseen reaaliaikaisesti, seurata esityksiä ja keskustelua sekä halutessaan esittää reaaliaikaisesti kysymyksiä ja kommentteja. Toivomme, että osakkeenomistajille tarjottaisiin myös mahdollisuutta reaaliaikaiseen äänestykseen yhtiökokouksen yhteydessä. Olemme ymmärtäneet, että esteenä pidetään sitä, että Suomessa pörssiyhtiöt eivät ole vielä käyttäneet toivomamme kaltaista yhtiökokousteknologiaa. Mikäli väliaikaiseksi tarkoitettua lainsäädäntöä pidennetään, ei yhtiöillä ole motivaatiota kehittää teknisiä ratkaisuja kevääksi. Nyt yhtiökokouskauden alkuun on vielä aikaa. Hallitusohjelmassa tuodaan esiin kotimaisen omistajuuden edistäminen. Heinäkuun lopussa jo 118 000 suomalaista oli avannut vuoden alussa käyttöön tulleen osakesäästötilin. Vastuullisuustrendi on tuonut mukanaan korostetun vaatimuksen avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen. Keväällä poikkeuslain turvin yhtiökokouksia järjestettiin esim. niin, että osakkeenomistajalle annettiin vain mahdollisuus lähettää valtakirja yhtiön nimeämälle edustajalle ja yhtiökokouspäivänä yhtiö julkaisi verkkosivuillaan ennalta nauhoitetun puheenvuoron. Tämä ei vastaa käsitystämme avoimuudesta, läpinäkyvyydestä ja omistajuuden edistämisestä. Oikeusministeriö on ansiokkaasti käynyt läpi pörssiyhtiöiden viime kevään yhtiökokousten järjestelyt. Koronan yllättäessä oli riittävän hyvä suoritus, että yhtiökokoukset onnistuttiin

jotenkin järjestämään, vaikka osallistujamäärät laskivat ja erityisesti pienemmät osakkeenomistajat olivat tyytymättömiä omistajanoikeuksiensa toteutumiseen. Tämä sama tavoite ei riitä ensi kevääksi. Toivomme että lainsäädäntö tukee markkinan kehittymistä ja hallitusohjelman mukaisesti omistajuuden edistämistä sekä myös pienten osakkeenomistajien oikeuksien toteutumista.

SAK, Timo Koskinen, päälakimies, Eija Harjula, järjestöpäällikkö	Kyllä. SAK tukee ministeriön esitystä kyseisen lainsäädännön poikkeamien jatkamista	Kyllä. ja pitää perusteltuna, että poikkeusten voimassaoloa jatketaan kesäkuuhun 2021 epidemiatilanteen epävarmuuden ja ennakoimattomuuden vuoksi.	
Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry, Anna Munsterhjelm, toiminnanjohtaja	Kyllä	Kyllä	nuorisojärjestöjen puolesta kuittaan, että näemme ehdotukset väliaikaisen lain voimassaolon pidentämisestä ja pidentämisen ajankohdasta tarpeellisina ja kannatettavina.
Sisäministeriö, poliisiosasto, Juha Tuovinen, poliisitarkastaja	Kyllä	Kyllä	

Arvopaperimarkkinayhdistys ry (AMY)	Kyllä		Kyllä. AMY pitää tärkeänä, että väliaikaisen lain (290/2020) mukaisia kokousten järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavia poikkeuksia jatketaan HE-luonnoksessa ehdotetulla tavalla 30.6.2021 asti. Pörssiyhtiöt aloittavat valmistautumisen kevään varsinaisiin yhtiökokouksiinsa jo syksyn aikana ja siksi on tärkeää, että säännöskehikko kevään kokouksiin on ajoissa selvillä. On myös tärkeää, että laki väliaikaisten poikkeusten jatkamisesta tulisi voimaan 1.10.2020, jotta poikkeuksia voidaan hyödyntää myös syksyn ja talven aikana järjestettävissä mahdollisissa ylimääräisissä yhtiökokouksissa tai niiden pörssiyhtiöiden varsinaisissa yhtiökokouksissa, joilla on kalenterivuodesta poikkeava tilikausi.	AMY toteaa, että tässä vaiheessa ei ole vielä tiedossa, kuinka kauan koronapandemian riski on tarpeen ottaa huomioon erilaisten kokoontumisten, kuten yhtiökokousten, järjestämisessä. Siksi on tärkeää, että OM aloittaa viipymättä lainvalmistelun pysyvistä muutoksista osakeyhtiölain yhtiökokouksia koskeviin säännöksiin, joilla mahdollistettaisiin yhtiökokousten järjestäminen etäosallistumisen keinoin myös 30.6.2021 jälkeen. Jollei pysyviä lakimuutoksia saada annettua ennen 30.6.2021, OM:n tulisi varautua ajoissa myös siihen, että väliaikaisia säännöksiä jatkettaisiin edelleen.
Vihreä liitto rp, Risto Kankaanpää, hallintopäällikkö	Kyllä		Kyllä	

OP Ryhmä, Marjo Orrenmaa, Edunvalvontapäällikkö	Kyllä. Pidämme ehdotusta väliaikaisen lain (290/2020) jatkamisesta perusteltuna ja tarpeellisena	Kyllä. Näkemyksemme mukaan myös lain jatkaminen ehdotuksen mukaisesti 30.6.2021 asti on perusteltua. Näin valtaosa yrityksistä ja yhteisöistä saa pidettyä varsinaiset kokouksensa huolimatta covid 19 -epide- mian mahdollisesti aiheuttamista uusista kokoontumisrajoituksista ja kokousjärjestelyt voidaan hoitaa ilman epävarmuutta kokousjärjestelyihin liittyen.	Tämän lisäksi nostamme esiin seuraavat esitysluonnoksen yksittäisiin kohtiin kohdistuvat kommentit ja/tai korjausehdotukset: Kohta 1, Yhteisölainsäädäntö, yhtiöjärjestys- ja sääntökäytännöt ja kokouskäytännöt Esityksessä mainitaan, että 0P Ryhmältä saadun selvityksen mukaan valtaosa osuuspankeista lykkäsi kokoustaan keväällä ja heinä- syyskuussa kokouksen piti 60 pankkia. Koska osuuspankkien sääntöjen mukaan kokoukset olisi pitänyt pitää jo ennen toukokuun loppua, osuuspankeista väliaikaisen lain mukaista poikkeusta kokouksen lykkäämiseen käyttivät myös ne pankit, jotka pitivät kokouksensa kesäkuussa. Esitämme, että mainittua tekstiä korjattaisiin seuraavasti: 0P ryhmältä saadun selvityksen mukaan valtaosa osuuspankeista (n. 100) lykkäsi kokoustaan väliaikaisen lain mahdollistamalla tavalla. Etäosallistumismahdollisuutta on käytetty osuuspankkien edustajistojen kokouksissa, mutta ei osuuskunnan kokouksissa teknisten ratkaisujen ollessa vielä kehitettävänä. Kohta 6.1. Keskeiset ehdotukset, osuuskuntia koskeva jakso 0suuskuntia koskevan alakohdan toiseksi viimeisessä lauseessa etäosallistumisen osalta ehdotetaan, että "30.6.2021 asti hallitus voi sallia etäosallistumisen myös sellaisessa osuuskunnan tai edustajiston kokouksessa, jonka osalta etäosallistuminen on kielletty säännöissä". Esitämme, että muotoilua korjattaisiin seuraavasti: ”-- jonka osalta etäosallistumista ei ole sallittu säännöissä”. (Vrt. 0KL 5 luvun 17).

Kohta 6.1. Keskeiset ehdotukset
”0YL 5 luvun ó §:n 1 momentista ja 16 §:n 2 momentista poiketen -” alkavan kappaleen sisältö on muotoilultaan epäselvä.

Onko tarkoitus ilmaista, että fyysinen kokous on aina järjestettävä, mutta sinne ei voi tulla henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä, vaan kokoukseen voi osallistua vain postin, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen kautta vai onko tarkoitus sanoa, että osakkeenomistajilla pitäisi tarjota mahdollisuus halutessaan osallistua myös fyysiseen kokoukseen?

Kohta 3 § 0suuskuntalaki
Pykäläehdotuksen sanamuodon mukaan: ”Hallitus voi päättää, että kesäkuun 2021 loppuun mennessä järjestettävään osuuskunnan tai edustajiston kokoukseen osallistumisen edellytyksenä on osuuskuntalain 5 luvun 8 §ssä tarkoitettu ilmoittautuminen osuuskunnan kokoukseen viimeistään tiettynä päivänä, joka voi olla aikaisintaan viikkoa ennen kokousta.”
Esitämme, että pykälässä huomioitaisiin myös edustajiston kokous: ”Hallitus voi päättää, että kesäkuun 2021 loppuun mennessä järjestettävään osuuskunnan tai edustajiston kokoukseen osallistumisen edellytyksenä on osuuskuntalain 5 luvun 8 §ssä tarkoitettu ilmoittautuminen osuuskunnan tai edustajiston kokoukseen viimeistään tiettynä päivänä, joka voi olla aikaisintaan viikkoa ennen kokousta.”

Muilta osin yhdymme Finanssiala ry:n toimittamaan lausuntoon.

Kansallinen Kokoomus rp, Sanna KalinenJärjestöpäällikkö	Kyllä. Väliaikaisen lain jatkaminen on tarpeen.	Kyllä. Voimassaolon jatkaminen VÄHINTÄÄNKIN ehdotettuun 30.6.2021 on tarpeen.	**Yhdistyksen kokoukseen ilmoittautumisaikaa tulisi pidentää esim. 2 viikkoon.** Esitysluonnoksen mukaan yhdistyksen hallitus voi päättää poikkeuslain voimassa ollessa, että kokoukseen edellytetään enintään viikon mittaista ennakkoilmoittautumista.Jos kokous järjestetään hajautetusti useaan etäpisteisiin tietoliikenneyhteyksiä käyttäen, on käytännön järjestelyjen asiallisen hoitamisen vuoksi välttämätöntä sallia pidempi aika järjestelyihin. **Väliaikaisen lain määräys kokouskutsuajan laskemisesta viimeisestä ilmoittautumisajasta tulisi poistaa.**Kokouskutsussa tulisi noudattaa kunkin yhteisön säännöissä olevia määräyksiä väliaikaisen lain pakottamatta pidempään kokouskutsuaikaan ilmoittautumisajan pidentämisestä huolimatta.Aikajänne kokouskutsun ja itse kokouksen välillä säilyy joka tapauksessa samana eli kokoukseen valmistautumisaikaan ilmoittautumisajan pidennyksellä ei ole merkitystä.
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (SDP) rp., Jenny Suominen järjestöpäällikkö	Kyllä	Kyllä	

Suomen kristillisdemokraatit rp., Johanna Stenberg,,lainsäädäntösihteeri	Kyllä. Katsomme, että tämänhetkinen tilanne huomioiden on perusteltua jatkaa voimassa olevan väliaikaisen lain (290/2020) mukaisten kokouksen järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavien poikkeusten voimassaoloa.	Kyllä. Vastaavasti pidämme tarkoituksenmukaisena, että poikkeusten voimassaoloa jatketaan ehdotuksen mukaisesti 30.6.2021 asti.

Suomen Kiinteistöliitto ry, Jenni Hupli, päälakimies, VT/ Jukka Kero, pääekonomisti	Kyllä. Covid-19 epidemian tilanne ja vakavuus huomioon ottaen pidämme tarpeellisena jatkaa voimassa olevan väliaikaisen lain mukaisten kokouksen järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavien poikkeusten voimassaoloa.	Kyllä. Kannatamme ehdotusta jatkaa poikkeusten voimassaoloa 30.6.2021 asti.	Kiinteistöliitto ehdottaa asunto-osakeyhtiöiden yhtiökokouksille varatun määräajan pidentämistä 31.12.2020 saakka Kiinteistöliitto on toteuttanut jäsenistössään kyselytutkimuksen, jolla on selvitetty ns. tilinpäätöskokousten pidon tilannetta yhtiöissä sekä korona-epidemian vaikutuksia mm. korjaushankepäätöksentekoon, vastikkeiden maksuun sekä kokousten pitoon. Aikavälillä 4.8.-18.8.2020 toteutettuun kyselyyn on vastannut yli 5200 vastaajaa. Kysymyskohtaiset tulokset sekä avoimet palautteet on liitetty tämän sähköpostiviestin oheen. Pyydämme käsittelemään tutkimustuloksia luottamuksellisesti. Tulokset on luovutettu vain lakiehdotusta valmistelevien ministeriöiden käyttöön. Tutkimustulosten mukaan varsinainen yhtiökokous on pitämättä lähes kolmannella kyselyyn vastanneista ja suurista yhtiöistä yhtiökokous on pitämättä jopa yli puolella vastanneista. Tuloksista ilmenee, että noin 20-25 % vastaajista kertoo taloyhtiönsä vielä harkitsevan kuinka toimia. Pitämättömien kokousten määrä ja jatkotoimia vielä harkitsevien joukko on siten suuri, että Kiinteistöliitto esittääkin oikeusministeriölle harkittavaksi yhtiökokousten pidolle varatun määräajan pidentämistä päättyväksi 31.12.2020. Tutkimusaineisto osoittaa, että yhtiökokouksia on jo onnistuneesti läpiviety monessa yhtiössä. Monissa yhtiöissä on rohkaistuttu käyttämään etäosallistumisen mahdollisuuksia joko tarjoten lisänä ennakkokantamenettelyä tai etäyhteyksiä. Tulokset puhuvat osaltaan sen puolesta, että monessa taloyhtiössä on onnistuttu tekemään sellainen digiloikka, joka ilman korona-epidemiaa olisi todennäköisesti vienyt vuosia. Kokemukset ovat olleet positiivisia ja ennakoimme, että moneen yhtiöistä digitaaliset päätöksenteon lisämuodot ovat tulleet jäädäkseen. Kiinteistöliitto ja Isännöintiliitto ovat osaltaan madaltaneet kynnystä etäosallistamisen keinojen käyttöön taloyhtiöissä. Olemme laatineet esimerkkiasiakirjoja,

joilla kannustetaan etäyhteyksien käyttämiseen yhtiökokouksissa ja ennakkokantojen keräämiseen postitse sekä päätöksentekoon kokousta pitämättä. Nämä työkalut ovat olleet kaikkien saatavilla maksutta. Esimerkkityökaluista, julkisesta ohjauksesta ja laajasta jäsenneuvontapanoksesta huolimatta näyttää todennäköiselle, että yhtiökokousten pidolle varattu jatkoaika (30.9.2020) uhkaa jäädä monelle asunto-osakeyhtiölle liian lyhyeksi. Koronapandemian nostaessa taas päätään on erittäin tärkeää, että asunto-osakeyhtiöt voivat täyttää kokousten pitoon liittyvät velvoitteensa määräajassa turvallisesti ja huomioiden osakkaiden perustuslailliset oikeudet. Osassa taloyhtiöitä osakkaiden ikärakenne ja valmiudet tietoteknisten laitteiden käyttämiseen on sellainen, että yhtiökokoukseen osallistumista etäyhteyksin ei ole koettu osakkaiden yhdenvertaisuuden kannalta mahdolliseksi. Ennakkokantamenettely ei taas sovi kaikkiin päätettäviin asioihin menettelyn rajoittaessa osakkaiden äänioikeutta vain ennakolta esiin nousseisiin päätöksentekovaihtoehtoihin. Päätöksenteko yhtiökokousta pitämättä vaatii kaikkien osakkaiden suostumuksen ja tulee kyseeseen erittäin harvoissa tilanteissa. Asunto-osakeyhtiöissä yhtiökokousten pito on usein riippuvaista isännöintipalveluista ja niiden saatavuudesta. Perinteinen yhtiökokousten kevätruuhka on siirtynyt osin alkusyksyyn ja kokousten pitoon liittyvää isännöintipalvelua voi olla vaikea saada siten, että kokousten pito onnistuu määräajassa. Koronapandemian leviämisen estämiseksi on erittäin tärkeätä kiinnittää huomiota turvallisiin kokouksenpitopaikkoihin. Perinteiset pienempien yhtiöiden kokouksenpitopaikat kuten taloyhtiön yhteiset sauna- ja kerhotilat eivät lähtökohtaisesti sovellu käsillä olevassa tilanteessa kokousten pitopaikaksi. Pitämättömien kokousten määrä on siten korkea, että ennakoitavissa on haasteita saada kokousten pitoon turvallisia kokouspaikkoja. Haasteellisessa koronapandemiatilanteessa ehdotammekin, että nyt

käsiteltävänä olevaan lakiehdotukseen sisällytetään mahdollisuus asunto-osakeyhtiöille pitää yhtiökokouksensa 31.12.2020 mennessä. On selvää, että määräajan mahdollisesta pidentämisestä huolimatta Kiinteistöliitto kannustaa aktiivisesti asunto-osakeyhtiöitä kokousten turvalliseen pitämiseen viivytyksettä. Asunto-osakeyhtiöiden hallinnon toimivuus edellyttää yhtiökokousten viivytyksetöntä pitämistä. Myös asuntokaupan toimivuus edellyttää ajantasaista tietoa tärkeistä taloudellisista ja teknisistä asioista. Asuntokaupan jouhevoittamiseksi Kiinteistöliitto suosittaa taloyhtiöitä antamaan isännöitsijäntodistuksen osana hallituksen hyväksymää liiteaineistoa (tilinpäätös ja hallituksen kunnossapitotarveselvitys), vaikka aineiston käsittely tapahtuu yhtiökokouksessa myöhemmin.

Elinkeinoelämän keskusliito EK, Hannu Ylänen, asiantuntija	Kyllä	Kyllä	Epävarman koronavirustilanteen jatkuessa on tärkeää mahdollistaa näiden väliaikaisten poikkeusten luomat yhtiökokousten järjestely- ja osallistumismahdollisuudet myös jatkossa, ainakin ensi kevään yhtiökokouskauden kattavasti, eli 30.6.2021 asti. Tilannetta tulee seurata luonnollisesti myös jatkossa ja tarvittaessa tulee olla valmius jatkaa näitä väliaikaisia poikkeuksia myös tuon ajankohdan jälkeen. -Jatkoa ajatellen olisi hyvä pyrkiä piakkoin aloittamaan valmistelu osakeyhtiölain yhtiökokouksia koskevien säännösten pysyvistä muutoksista tältä osin. On myös tärkeää, että HE -luonnoksen mukaiset poikkeukset tulisivat voimaan heti 1.10.2020, jotta väliaikaisten poikkeusten käyttömahdollisuuksiin ei tulisi mitään taukoa ja poikkeukset olisivat yhtiöiden käytettävissä tarvittaessa jo syksyn 2020 aikana. Kannatamme siis liitteenä olevaa HE -luonnosta yhteisölakien väliaikaisten poikkeuksien jatkamiseksi.

Akava ry, Risto Kauppinen johtaja	Kyllä	Kyllä	Akava pitää hyvänä ehdotusta jatkaa voimassa olevan väliaikaisen lain (290/2020) mukaisten kokouksen järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavien tarpeellisten poikkeusten voimassaoloa 30.6.2021 asti.

Osuustoimintakeskus Pellervo ry, Anne Kontkanen lakiasiainjohtaja	Kyllä	Kyllä	Pidämme tärkeänä jatkaa poikkeuslain mahdollistamien poikkeuskeinojen jatkamista myös 1.10. tai sen jälkeen pidettävissä osuuskunnan- ja edustajiston kokouksissa. Pidämme myös riittävänä sitä, että poikkeussäännökset ovat voimassa 30.6.2021 saakka, johon mennessä vuoden 2021 varsinaiset osuuskuntien varsinaiset vuosikokoukset on osuuskuntalain mukaan pidettävä. Nyt voimassa olevien poikkeussäännösten tarjoamat keinot ovat olleet riittävät ja ainakin osuuskuntien kokoukset on saatu pidettyä ilman mitään erityisiä ongelmia. Emme usko, että lain voimassa olon pidentäminen toisi mukanaan mitään erityistä etua, jonka vuoksi sitä pitäisi jatkaa. Kiinnitämme vielä huomiota siihen, että säännöskohtaisten perusteluiden 1 §:n 2 mom:ssa puhutaan kokouksista, jotka pidetään 30.6.2020 mennessä. Tässä kohtaa pitänee olla 30.6.2021 mennessä. (kappale 8)

Suomen Yrittäjät, Atte Rytkönen, siantuntija	Kyllä. Katsomme, että hallituksen esitysluonnoksessa esitettävät muutokset väliaikaisen lain (290/2020) mukaisten kokouksen järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavien poikkeusten voimassaolon jatkamisesta ovat kannatettavia ja tarkoituksenmukaisia.	Kyllä. Ehdotus muutosten voimassaolon jatkamisesta 30.6.2021 on perusteltu. Esityksen ajallinen ulottuvuus on tässä vaiheessa riittävä, mutta katsomme, että mikäli poikkeusolosuhteet jatkuvat vielä keväällä 2021 tulee sääntelyn jatkamista nyt esitettävien määräaikaisten muutosten osalta tarkastella uudelleen tarpeen mukaan. Lisäksi katsomme, että määräaikaisen poikkeussääntelyn soveltamisen aikana on edelleen tarkoituksenmukaista pyrkiä mahdollisuuksien mukaan keräämään kokemuksia ja tietoa virtuaalisten kokousten järjestämisestä, niihin mahdollisesti liittyvistä ongelmista sekä hyvistä käytännöistä, jotta tätä tietoa voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää myöhemmin uudistettaessa yhteisölainsäädäntöä myös pysyvästi.

Listayhtiöiden neuvottelukunta, Ville Kajala neuvottelukunnan sihteeri	Kyllä. LYNK kannattaa lämpimästi ehdotusta väliaikaisen lain (290/2020) mukaisten kokousten järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavien poikkeuksien jatkamisesta ehdotetulla tavalla 30.6.2021 asti.	Kyllä. Pörssiyhtiöiden yhtiökokousvalmistelu aloitetaan jo syksyllä. Koska riski koronapandemian jatkumisesta ensi keväälle on todellinen, on hyvä, että pörssiyhtiöillä on hyvissä ajoin tiedossa eri mahdollisuudet kokousten järjestämiseen. Väliaikainen laki mahdollistaa sen, että kaikki yhtiökokoukseen osallistuvat osakkeenomistajat voidaan tartuntatilanteen niin vaatiessa pakottaa etäosallistumiseen, mitä osakeyhtiölaki ei tällä hetkellä mahdollista. Jotta väliaikaisia poikkeuksia voitaisiin jatkaa keskeytyksettä, on perusteltua, että väliaikaisen lain säännökset pidetään ehdotetulla tavalla mahdollisimman pitkälle ennallaan.	LYNK kehottaa oikeusministeriötä myös aloittamaan viipymättä lainvalmistelun pysyvistä muutoksista osakeyhtiölain yhtiökokouksia koskeviin säännöksiin, joilla mahdollistettaisiin yhtiökokousten järjestäminen etäosallistumisen keinoin myös 30.6.2021 jälkeen. Jollei pysyviä lakimuutoksia saada annettua ennen 30.6.2021, OM:n tulisi varautua ajoissa myös siihen, että väliaikaisia säännöksiä jatkettaisiin edelleen.

Nasdaq Helsinki, Tapani Manninen, Associate General Counsel	Kyllä	Kyllä	Nasdaq Helsinki Oy pitää tarpeellisena, että esitetyt väliaikaisen lain mukaiset yhtiökokousten järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavat poikkeukset ovat listayhtiöiden (pörssi- ja FN-yhtiöt) käytettävissä myös 30.9.2020 jälkeen ja 30.6.2021 saakka.

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta SOK, Seppo Kuitunen lakiasiainjohtaja	Kyllä	Kyllä	Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta ilmoittaa kantanaan, että on perusteltua ja toivottavaa jatkaa yhteisöjen kokousten pitämistä helpottavien väliaikaisen lain säännösten voimassaoloa esitetyllä tavoin. Myös SOK:ssa ja S-ryhmän osuuskaupoissa on ilmennyt tarvetta järjestää kokouksia poikkeusjärjestelyin mm. etäyhteyksiä hyödyntäen ja mahdollisuutta on myös hyödynnetty.

Finanssivalvonta, Pia Ovaska Johtava lakimies	Kyllä	Kyllä	Finanssivalvonnan käsityksen mukaan osakkaiden ja jäsenten kokousten järjestämistä ja niihin osallistumista koskevan väliaikaisen lain (290/2020) jatkaminen on tarpeellista COVID 19 –epidemian aktivoitumiseen ja kehittymiseen liittyvien epävarmuustekijöiden vuoksi. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan poikkeusten voimassaoloa on tarpeellista jatkaa ehdotuksen mukaisesti 30.6.2021 saakka.

Keskuskauppakamari, Ville Kajala, johtava asiantuntija	Kyllä	Kyllä	Keskuskauppakamari kannattaa väliaikaisen lain säännösten voimassaolon jatkamista ehdotetulla tavalla 30.6.2021 asti. Tämä helpottaa eri yhteisöjen valmistautumista tulevan kevään yhtiö-/vuosikokouksiin. Jos koronaviruksen tartuntariski säilyy korkeana vielä ensi kevään yhtiö-/vuosikokouskaudella, voimassa oleva eri yhteisölakien sääntely ei ole riittävää tartuntariskien minimoimiseksi. Väliaikaisen lain voimassaolon jatkamisen lisäksi Keskuskauppakamari kehottaa oikeusministeriötä ryhtymään valmistelemaan pysyviä muutoksia eri yhteisölakien säännöksiin, jotta yhtiö-/vuosikokouksia voisi pitää yksinomaan etäosallistumisen keinoin myös 30.6.2021 jälkeen. Jollei pysyviä lakimuutoksia saada annettua ennen 30.6.2021, ministeriön tulisi varautua ajoissa myös siihen, että väliaikaisia säännöksiä jatkettaisiin edelleen.

Työeläkevakuuttajat Tela ry,
Outi Aalto

Keväällä 2020 covid 19 -epidemian aikaansaamassa yllättävässä tilanteessa huomattiin, miten myös työeläkeyhtiöiden piti varautua erityisjärjestelyin yhtiökokousten turvalliseksi pitämiseksi huomioon ottaen yhtiökokoukseen paikalle saapuvien turvallisuus ja terveys sekä viranomaisten asettamat kokoontumisrajoitukset. Keväällä 2020 viranomaisten asettamien kokoontumisrajoitusten mukainen kokouksissa sallittu henkilömäärä oli alhaisempi kuin työeläkeyhtiöiden yhtiökokouksiin normaalioloissa osallistuvien osakkaiden määrä.

Kun työeläkeyhtiöiden mahdollisuudet yhtiökokouksen järjestämiseen vain postin, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla ovat tällä hetkellä rajoitetut työeläkeyhtiöiden omistusrakenteen erityispiirteistä johtuen, pidämme tärkeänä, että myös työeläkeyhtiöillä olisi mahdollisuus ehdotetun lain 2 §:n 1 momentin mukaisesti järjestää yhtiökokous vain yhden tai useamman hallituksen nimeämän asiamiehen välityksellä huomioon ottaen vakuutusyhtiölain (521/2008) 5 luvun 9 §:n mukaiset äänimäärän rajoitukset. Valtuutukset ja asiamiesten käyttäminen sekä kokouspaikan käytännön järjestelyt ovat siten työeläkeyhtiöiden ainoa keino yhtiökokousten turvalliseksi pitämiseksi epidemia-aikana. Etäkokouksen pitäminen ei teknisistä syistä vielä ole työeläkevakuuttajille mahdollista.

Katsomme, että myös työeläkeyhtiöiden yhtiökokousten järjestämisen mahdollistaminen vain asiamiehen välityksellä ei estäisi tai merkittävästi vaikeuttaisi osakkaiden mahdollisuutta osallistua kokoukseen eikä kysely-, aloite- ja äänioikeuden käyttämistä, mikäli lakiehdotuksessa mainittuja tarkempia menettelytapoja noudatetaan. Menettelytapa ei siten

rajoittaisi osakkaiden oikeuksia osallistua työeläkeyhtiön päätöksentekoon.

Pidämme hyvänä sitä, että esityksen perusteluissa tuodaan esille myös pysyvän lainsäädännön kehittäminen digitalisaation hyötyjen mahdollistamiseksi.